Bijdrage
D66 Westerkwartier

Voorzitter,

Dan gaan we zo maar weer richting de begroting van 2024. En dat in een tijd van beweging. Wereldwijde bewegingen van mensen op de vlucht, van mensen op zoek naar een beter bestaan, vaak vanwege oorlogen, zoals in Oekraïne, die in dat jaar 2024 eigenlijk al 10 jaar duurt. Maar ook vanwege klimaatverandering waardoor de ene plek overstroomt terwijl de andere al jaren geen regen meer krijgt. Ondertussen staan meer mensen in de samenleving tegenover elkaar in plaats van naast elkaar. En: naast elkaar staan betekent niet altijd dat je het over alles eens moet zijn, wél dat je elkaar ruimte geeft en luistert naar wat de ander zegt. Een gesprek doe je namelijk samen.

Politiek hebben we het er als gemeente niet gemakkelijk op gekregen met de val van het kabinet, maar ook met een Tweede Kamer die moeilijk tot besluiten kan komen. Het is niet ondenkelijk dat we meer dan een jaar zullen moeten wachten op meer duidelijkheid op onderwerpen als het werken aan een leefbaardere toekomst, de woonproblematiek, de daaraan gerelateerde asielopvang-problematiek, en niet te vergeten het grote probleem van de gemeentelijke financiering na 2025. Dat, voorzitter zijn geen fijne vooruitzichten. Dat betekent dat we mét onze omgeving, andere gemeenten, de regio en de provincie zélf naar voren moeten durven stappen richting oplossingen híer en daarbij genoeg beweeg- en financiële ruimte moeten claimen voor uitvoering. Wij denken dat wij hier wél in staat zijn om naast elkaar te staan en samen te smeden aan de toekomst van ons, van onze jongeren en latere generaties, mits we deze stappen durven te zetten.

Een betrouwbare overheid

Wat helpt bij het aangaan van het gesprek met onze omgeving is dat wij als overheid betrouwbaar willen zijn en daar hard ons best voor doen. Wat daarbij helpt is een stuk transparantie in beleid. Dat betekent helder zijn over wat we willen bereiken en helder zijn over wat we bereikt hebben. D66 Westerkwartier is in het algemeen wel tevreden over de vooruitgang in transparantie van de financiën, maar wij vinden het ondertussen wel tijd dat er nu ook echt gewerkt gaat worden aan de helderheid over hoe doelmatig wij als lokale overheid beleid inzetten en daarmee vervolgens presteren.

Mede hierom dienen wij motie Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid in samen met een aantal andere partijen. In onze ogen is het doel op het gebied van begroting en jaarstukken dat geïnteresseerden straks eenvoudig en goed toegankelijk de begroting en verslaglegging kunnen doorklikken en dan zien

wat er terecht is gekomen van de beleidsvoornemens en waar bijsturen noodzakelijk was. Ook waar het het Middag-Humsterland betreft is het goed om te laten zien waar alle investeringen aan bijdragen. Daartoe dienen wij de motie Rapportage Programma ontwikkeling Middag-Humsterland mede in.

Het tegengaan van ondermijning is van belang om onze democratie te beschermen. Helaas helpen Haagse verdeelsleutels daar niet bij. Ook daar betekent dat, dat we moeten kijken naar waar we dan zelf met ons niet-oneindige middelen werk van kunnen maken. Die inzet zit zeker niet exclusief op het gebied van repressie, maar juist ook in preventie, door onze jongeren en andere kwetsbare groepen in de samenleving weerbaarder te maken. Daarom dienen wij de motie Ondermijningsbeleid mede in.

Wonen in Westerkwartier

Ik noemde het zonet al, als het tegenzit belanden de belangrijkste landelijke woonplannen in de diepvriezer tot er een nieuw kabinet aangetreden is én dat kabinet voldoende in het onderwerp zit om aan beleid toe te komen. Wat kunnen we nog wel en waarvoor kunnen we creatief alsnog bekostiging vanuit het Rijk krijgen met pilotprojecten op woongebied. En hoeveel ruimte hebben we nog als het hele landbouwbeleid in diezelfde vrieskist komt te liggen?

Nee, het is niet eenvoudig, dat weten wij ook, maar wij vragen ons af of we ons de luxe kunnen permitteren om te wachten op meer duidelijkheid vanuit het Rijk, en mogelijk ook vanuit de Provincie. Daarbij pleiten wij voor aandacht voor gericht bouwen voor bijvoorbeeld senioren zodat er doorstroming ontstaat op de huizenmarkt. Sowieso moeten er meer betaalbare huisvesting komen voor jongeren; college, schuw niet om nu door te zetten met het flexwoningen-plan. Ook het bouwen met duurzame, zoveel mogelijk plantgebaseerde materialen zal waarschijnlijk helpen bij het alsnog kunnen realiseren van woningen binnen strakke natuurnormen. College, durf met innovatieve plannen te komen!

Jongeren met toekomst

Als wij, voorzitter, duurzaamheid een context willen geven dan zien wij duurzaamheid als de ruimte nodig voor ieder individu om, nu en later, hier en daar, zijn of haar eigen leven te leiden, met voldoende “kwaliteit van leven”. Daarvoor zijn ecologisch minimaal nodig: schone lucht, schoon drinkwater, ruimte en voldoende hernieuwbare grondstoffen.

Deze zaken staan sterk onder druk door het te lang niet goed omgaan met onze omgeving. Voorzitter, ik spreek nog steeds wel eens mensen die zeggen “maar die problemen vallen toch wel mee, het gras is toch nog groen, meestal dan; en ik heb er echt geen problemen mee als mijn regelmatige ver-weg vliegvakantie wat extra CO2 uitstoot veroorzaak, dat is toch mijn keuze als ik het kan betalen”. Daar word ik wel verdrietig van, vooral als ik een lege blik terugkrijg als ik daarop vraag “en hoe moet het dan met de kinderen van jouw kinderen, hoe kunnen die hier, of elders, goed genoeg leven; en hoe moet het dan met mensen in gebieden die nu veel vaker overstromen, of waar zullen de kinderen van mensen in schroeiende droogte hun heil kunnen zoeken, als ze het al overleefd hebben.” Zo bezien is er veel meer sprake van een mensencrisis dan een klimaatcrisis, zoals een buurtbewoner van mij onlangs terecht constateerde.

Waterkwaliteit, stikstof, luchtkwaliteit, het zijn allemaal zaken waar we beleidsmatig, en in de uitvoering, mee te maken hebben. Dit komt onder andere samen in het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Het is goed om de vraagstukken die daaromheen spelen goed in beeld te hebben, vandaar dat wij de Motie Invloed gebiedsprogramma’s Waddenkust & Wierdenland en Zuidelijk Westerkwartier mede indienen.

Laatst, op het VNG-congres werd ons voorgehouden dat verduurzaming en klimaatadaptatie bij effectief beleid hand in hand gaan en elkaar juist kunnen versterken. Bij de gemeente Westerkwartier lijkt deze integrale benadering nog niet helemaal gemeengoed. In het huidige Duurzaamheidsbeleid wordt gesteld “[e]en belangrijke reden om ons in dit document ook te richten op de klimaatadaptatie en circulaire economie is dat we diverse koppelmogelijkheden zien met de maatregelen die wij voorstellen in verband met de klimaatmitigatie”. Als ingekomen stuk staat vandaar op de agenda het Jaarplan Duurzaamheid 2023-2024, waarin bijvoorbeeld geheel niet gerept wordt over de Icoonprojecten uit het klimaatadaptatieplan. Er zou al veel meer in gang gezet moeten zijn naast het adaptatiedeel in het Centrumplan Zuidhorn. Aangezien er nu ongeveer gestart moet worden met de voorbereiding op het duurzaamheidsbeleid 2026-2030 zeggen wij: college, pak dit integraal op en zie niet alleen koppelkansen, maar realiseer ze ook en laat dat zien.

D66 vindt het belangrijk dat we als samenleving zorgen voor een leefbare planeet, ook voor de kinderen van onze kinderen. En die van anderen.

Sommige partijen hebben het dan over rentmeesterschap, anderen zullen het wellicht als een onderdeel zien van Noaberschap. Hoe je het ook noemt, het gaat over volgende generaties. In de praktijk zijn dit generaties die nu nog niet mogen stemmen en -belangrijker- in het algemeen sterk ondervertegenwoordigd zijn in de politiek. Samen met GroenLinks dient D66 Westerkwartier daarom zo meteen de motie *Jongeren bij Klimaatbeleid betrekken* in. Het gaat vooral ook over hún toekomst, blijf hen daarom ook goed betrekken bij het beleid, ga in alle diversiteit in gesprek en probeer te luisteren naar wat zij belangrijk vinden. Zo kom je tot waardevol en duurzaam beleid wat aansluit bij diegenen waarvoor we werken.

Tot slot, voorzitter, dienen wij mede de motie *Maak de Bert Swartbrug* weer wit in. Dat de brug er zo bij staat als nu is niet mooi en doet de vernoeming géén recht. Misschien nog een laatste redmiddel voor het geval ProRail echt als dwarsligger blijft acteren: Frank Boeijen zong, en dat zal in 2024 40 jaar geleden zijn, de tekst:

> *“Denk niet zwart-wit*
> *Maar in de kleur van je hart”*

Laat ons D66 hart nou groen zijn. Als ProRail een witte brug dan echt niet schoon zou kunnen houden, misschien moet ‘ie dan maar helemaal groen gemaakt worden.

Dank u wel.

Namens D66 Westerkwartier

Rogier van ‘t Land, 12 juli 2023

Meer weten over D66 Westerkwartier?

Website en verkiezingsprogramma

Wil je meer weten over D66 Westerkwartier en haar standpunten? Bezoek onze website op https://westerkwartier.d66.nl waar je ook zowel het verkiezingsprogramma 2022-2026 kan vinden als binnenkort het vernieuwde verkiezingsprogramma.

Daarnaast vind je ons op sociale media.